

Partiell suspendering av EU:s viseringsfrihetsavtal med Vanuatu

---

Justitiedepartementet

2022-02-07

Dokumentbeteckning

COM(2022) 6

Förslag till RÅDETS BESLUT om avbrytande av tillämpningen av delar av avtalet mellan Europeiska unionen och Republiken Vanuatu om undantag från viseringskravet för kortare vistelser

Sammanfattning

Den 12 januari presenterade kommissionen ett förslag om att suspendera delar av EU:s viseringsfrihetsavtal med Vanuatu. Bakgrunden är landets program för medborgarskap och uppehållstillstånd för investerare och de säkerhetsrelaterade brister som uppdagats gällande dessa program. Suspenderingen gäller för innehavare av vanliga vanuatiska pass som utfärdats efter den 25 maj 2015 och innebär att dessa personer inte längre kommer kunna resa viseringsfritt till Schengenområdet. Regeringen ställer sig positiv till kommissionens förslag. Det är viktigt att Schengenområdet värnas och att viseringsfrihetsavtal följs upp skyndsamt när allvarliga brister uppdagas.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Europeiska unionen och Vanuatu ingick 2015 ett avtal om viseringsfrihet. Avtalet syftar till att utveckla de vänskapliga förbindelserna mellan parterna och underlätta resande genom undantag från viseringskravet vid inresa för kortare vistelser (dvs. högst 90 dagar under en 180 dagarsperiod). Avtalet gäller i de medlemsstater som tillämpar Schengenregelverket.

Förslaget om suspendering av delar av viseringsfrihetsavtalet har sin bakgrund i Vanuatus program för medborgarskap och uppehållstillstånd för utländska investerare. Ett program existerade redan då viseringsfrihetsavtalet med EU ingicks, då med ett begränsat antal godkända ansökningar. Ett andra program, som godkände betydligt fler ansökningar, inrättades efter att viseringsfrihetsavtalet ingåtts. Ett tredje program, vilket ännu inte har genomförts, godkändes i april 2021 av Vanuatus parlament. En tredjelandsmedborgare kan därmed, genom dessa program, bli medborgare i Vanuatu och samtidigt få rätt till viseringsfri inresa till Schengenområdet.

Kommissionen har sedan 2017 påtalat allvarliga brister särskilt kring säkerhet och bakgrundskontroller av dessa ansökningar. Detta kan medföra hot mot EU:s och dess medlemsstaters inre säkerhet. Kommissionen betonar att viseringsfritt tillträde till unionen inte bör användas som ett verktyg för att mobilisera enskilda investeringar i utbyte mot medborgarskap. Trots att kommissionen har påtalat bristerna under en längre tid har Vanuatu inte kommit tillrätta med dessa. Programmet som inrättades 2015 har dessutom marknadsförts kommersiellt som att det ger viseringsfritt tillträde till EU.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionen föreslår att delar av viseringsfrihetsavtalet med Vanuatu suspenderas för att motverka negativa konsekvenser av programmen om medborgarskap och uppehållstillstånd för investerare för den inre säkerheten i EU.

Suspenderingen tar sikte på samtliga vanliga pass som utfärdats sedan den 25 maj 2015 och innebär att personer som reser med ett sådant pass inte längre kan resa in i Schengenområdet viseringsfritt. Detta mot bakgrund av att antalet utfärdade pass ökade avsevärt från den tidpunkten och att det inte är praktiskt möjligt för medlemsstaternas gränsbevakning att bedöma om ett pass har utfärdats under ett program för investerare eller ej. Förslaget innebär att innehavare av pass som utfärdats före den 25 maj 2015 alljämt har rätt till viseringsfri inresa till Schengenområdet. Innehavare av specialpass, som diplomat- eller tjänstepass som utfärdats efter den 25 maj 2015 berörs inte heller av förslaget.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget påverkar inte gällande svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

En suspendering av viseringsfrihetsavtalet kan innebära marginellt ökade intäkter på grund av att avgiftsfriheten hävs och att viseringskodexen tillämpas istället (viseringsansökningar hanteras av Sveriges ambassad i Canberra).

Samtidigt kan resultatet komma att bli ett färre antal viseringsansökningar. Givet 2021/22:FPM52 pågående pandemi förväntas inte förslaget innebära några märkbara effekter i närtid.

Förslaget kan även leda till minskad risk för att personer som kan vara ett hot mot den allmänna ordningen och säkerheten i Schengen förhindras att resa in viseringsfritt.

Förslaget bedöms inte medföra ytterligare kostnader på EU:s budget.

Kommissionen har inte presenterat någon jämförelseanalys av förslaget.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen ställer sig positiv till att EU delvis suspenderar viseringsfrihetsavtalet med Vanuatu så som kommissionen föreslår. Det är viktigt att säkerheten i Schengenområdet värnas bland annat genom uppföljning av ingångna viseringsfrihetsavtal, och att åtgärder vidtas skyndsamt när brister uppdagas.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas syn är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas syn är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats. Informationsutbyte med berörda svenska myndigheter äger rum regelbundet.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden utgörs av artikel 8(4) i viseringsfrihetsavtalet mellan EU och Vanuatu, samt artikel 218(9) och artikel 77.2.a i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

2021/22:FPM52

Regeringen bedömer att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen. EU har exklusiv kompetens i frågor som rör Schengensamarbetet, såsom utfärdande av Schengenviseringar och ingående av bilaterala avtal på viseringsområdet (se artikel 77.2 a i EU-fördraget).

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer diskuteras i viseringsgruppen i rådet i februari 2022. Om beslut antas träder det i kraft två månader efter att beslutet har publicerats.

4.2 Fackuttryck/termer

-